

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. รูปแบบการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพระนิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 302 416 การแปล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 31 รูป

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนการแปลไทย-อังกฤษ ที่เพิ่มการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์เข้าไปในแผนการสอนโดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาขอบเขตเนื้อหากระบวนวิชา 302 416 การแปล 2

1.2 คัดเลือกเนื้อหาและคำศัพท์จากหนังสือ Words You Need ของ Rudzka และคณะอื่น ๆ (1981) โดยคัดเลือกคำศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์มาทำเป็นแบบสอบถามความสนใจเกี่ยวกับคำศัพท์โดยแบ่งเป็นกลุ่มคำศัพท์ที่อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน และคำศัพท์ที่มีสามารถใช้ร่วมกับคำศัพท์อื่น ๆ ได้

1.3 นำคำศัพท์ที่อยู่ในความสนใจของพระนิสิตและเนื้อหาที่คัดเลือกมาเขียนแผนการสอนจำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ โดยแยกเป็นแผนการสอนการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมายของคำศัพท์ ด้านคำนาม 1 แผน คำกริยา 3 แผน คำคุณศัพท์ 1 แผน แผนการสอนทั้ง 5 แผนมีคำศัพท์จำนวน 47 ขอบข่ายความหมาย จำนวนคำศัพท์ทั้งสิ้นเท่ากับ 225 คำศัพท์ (ดูภาคผนวกหน้า 56-135) จากนั้นนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้คำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองสอนกับพระนิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตเชียงใหม่ เพื่อหาข้อบกพร่องและทดสอบเวลาที่เหมาะสมในการใช้แผนการสอน หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มประชากรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสอนดังนี้

ในขั้นตอนนำเสนอ (Presentation) ของแต่ละแผนการสอน ผู้วิจัยได้แจ้งเนื้อหาของแต่ละแผนการสอนให้ผู้เรียนทราบ จากนั้นอธิบายตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ที่มีขอบข่ายความหมายเดียวกันที่ละตาราง โดยชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงองค์ประกอบความหมายแบบร่วมที่คำศัพท์ทุกคำในตารางจะมีองค์ประกอบนี้อยู่ อีกทั้งเป็นองค์ประกอบซึ่งทำให้คำศัพท์ทุกคำในตารางมีความสัมพันธ์กันและอยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน และเป็นองค์ประกอบที่บอกความเหมือนหรือความคล้ายคลึงทางด้านความหมายของคำศัพท์ทุกคนในตารางด้วย องค์ประกอบอีกประเภทหนึ่งคือ องค์ประกอบความหมายแบบเฉพาะซึ่งเป็นองค์ประกอบที่แยกให้ผู้เรียนทราบถึงความหมายเฉพาะที่ทำให้คำศัพท์แต่ละคำในตารางมีความแตกต่างกันออกไป องค์ประกอบประเภทสุดท้ายคือองค์ประกอบความหมายแบบเสริมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่บอกทัศนคติ ท่วงทำนองการเขียนหรือลักษณะของการใช้คำนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ในกลุ่มคำศัพท์ที่มีขอบข่ายความหมายเดียวกัน Saying "No"

Componential analysis grid

	not allow sth to happen or express unwillingness to do sth or to accept sth	esp requests	esp applications	esp offers	esp invitations	definitely and completely	politely	suggests contempt
refuse	+	+	+					
reject		+		+	+		+	
turn down		+	+	+	+			
decline		+			+	+		+
spurn		+			+		+	+

+ express unwillingness to do sth re for accept sth เป็นองค์ประกอบความหมายแบบร่วม

+ not allow sth to happen เป็นองค์ประกอบความหมายแบบเฉพาะของคำ decline

+ esp. request เป็นองค์ประกอบแบบเสริมที่แสดงลักษณะของการใช้ของคำ decline

จากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายตารางคำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้ โดยชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงบริบทหรือคำศัพท์ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ของกลุ่มคำศัพท์ Saying "No" เช่น คำว่า spurn สามารถใช้กับกรณีที่ต้องการปฏิเสธ a lover หรือ sb's attention หรือ sb's offer โดยแสดงทัศนคติ suggest contempt ร่วมอยู่ด้วย

Collocation grid saying "No."

	a lover	sb's attentions	sb's offer	a request	an invitation	sb's proposal	an application	a candidate	a gift	sb admittance	sb permission	sb's money
spurn	+	+	+									
decline			+	+	+							
turn down			+	+	+	+	+					
reject			+		+	+	+	+				
refuse			+	+	+			+	+	+	+	+

ในขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) หลักจากที่อธิบายตารางแล้วผู้วิจัยนำเอาประโยคภาษาไทยใน Translation practice sentence (ซึ่งอยู่ในขั้นฝึกปฏิบัติของแผนการสอน) ที่มีคำศัพท์ที่กำหนดมาฝึกแปลร่วมกับผู้เรียน ตัวอย่างเช่น ในตาราง Saying "No" ประโยคภาษาไทยที่กำหนดให้แปลเป็นภาษาอังกฤษ คือ

พยานปฏิเสธที่จะบอกสิ่งใดแก่เรา (Grid no.9)

ผู้วิจัยและผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของประโยคออกเป็นประธาน กิริยา กรรม พร้อมทั้งส่วนขยายต่าง ๆ จากนั้นจะช่วยกันเลือกคำศัพท์จากตารางที่เรียนมาตรวจหาคำศัพท์อื่น ๆ ในประโยคภาษาไทยที่ไม่ทราบจากพจนานุกรม แปลออกมาเป็นประโยคภาษา

อังกฤษ ตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์แล้วขีดเกลาให้เป็นประโยคภาษาอังกฤษที่
สละสลวย

ในชั้นผลิตผลงาน (Production) ผู้วิจัยได้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มแล้วมอบหมาย
ประโยคภาษาไทยให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์และแปลออกมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยจะทำหน้าที่
เป็นผู้คอยช่วยเหลือ จากนั้นให้ผู้เรียนนำเสนอและอธิบายประโยคที่แปลในชั้นเรียนให้เพื่อนร่วมชั้น
ฟังและผู้วิจัยช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้แต่ละกลุ่มตัวอย่างของประโยคไทยที่ผู้เรียนในกลุ่มที่
ได้รับ (อยู่ใน Thai-English Translation sentence ในชั้นผลิตผลงานของแผนการสอน) มอบ-
หมายตาราง Saying "No" คือ

ผมเสียใจที่ผมต้องปฏิเสธคำเชิญของคุณ (Grid no.9)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการแปลไทย-อังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1. การแปลที่
เน้นคำศัพท์ด้านคำนาม 2. การแปลที่เน้นคำศัพท์ด้านคำกริยา 3. การแปลที่เน้นคำศัพท์ด้านคำ
คุณศัพท์ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 คัดเลือกเนื้อหาที่มีคำศัพท์ครอบคลุมคำศัพท์ที่ใช้ในแผนการสอนทั้ง 5
แผน จำนวน 10 ข้อข่ายความหมาย จำนวนคำศัพท์เท่ากับ 17 คำศัพท์ (ดูภาคผนวกหน้า 136-
138)

2.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้คำแนะนำ
และนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง
ทั้งก่อนและหลังการทดลองสอนด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์กับพระ
นิสิตชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง-
กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

3. รูปแบบการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้มีผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของการวิจัยดังนี้

กลุ่มทดลอง	Pre test	X	Post test
------------	----------	---	-----------

ความหมายของสัญลักษณ์

	กลุ่มทดลอง	หมายถึง	ประชากรที่เรียนการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์ ซึ่งเพิ่มไว้ในการแปลไทย-อังกฤษ
	Pre test	หมายถึง	การทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ก่อนการทดลอง
	X	หมายถึง	แผนการสอนการแปลไทย-อังกฤษ ที่ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมายของคำศัพท์เข้าไปในแผนการสอน
	Post test	หมายถึง	การทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ หลังการทดลอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

4.1 พระนิสิตทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ก่อนการทดลองสอน (Pre-test) โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 100 นาที (2 คาบ)

4.2 ผู้วิจัยทำการสอนแผนการสอนการแปลไทย-อังกฤษ ที่เพิ่มการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมายของคำศัพท์เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 20 คาบ

4.3 พระนิสิตทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ หลังการทดลองสอน (Post-test) หลังจากผู้วิจัยทดลองสอนแผนการสอนทั้ง 5 แผน โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 100 นาที (2 คาบ)

4.4 ผู้วิจัยตรวจงานแปลโดยใช้คำร้อยละในการให้คะแนน โดยแบ่งเป็น

4.4.1 ความถูกต้องครบถ้วน 70 %

ความถูกต้องครบถ้วนนี้ได้แบ่งการให้คะแนนดังนี้

1. คำศัพท์ที่ให้ความหมายถูกต้องและตรงกับบริบท 30 %
2. รูปแบบและน้ำหนักของการเน้นในฉบับแปลเท่ากับต้นฉบับหรือไม่ 30 %
3. มีการต่อเติมหรือตัดทอนใด ๆ หรือไม่ 10 %

4.4.2 การใช้ภาษา 30 %

การใช้ภาษานี้ได้แบ่งการให้คะแนนดังนี้

1. เป็นจำนวนแปลที่ใช้ภาษาในระดับเดียวกันกับต้นฉบับหรือไม่ 10 %
2. จำนวนสละสลวยฟังดูชัดหูหรือไม่ 10 %
3. โครงสร้างทางไวยากรณ์และกลไกของภาษา 10 %

4.5 ผู้วิจัยกำหนดให้พระนิสิตโดยรวมจะต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ (คะแนนเต็มของแบบทดสอบเท่ากับ 150 คะแนน ร้อยละ 50 เท่ากับ 75 คะแนน)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการแปลไทย-อังกฤษ ทั้งก่อนและหลังการทดลองสอน โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

คำนวณจากสูตร

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

โดยที่ μ แทน ค่าเฉลี่ยประชากร

$\sum_{i=1}^N X_i$ แทน ผลรวมของประชากร จำนวน N ค่า

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรากที่ 2 ของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของความแตกต่างระหว่างค่าประชากรและค่าเฉลี่ยประชากร

คำนวณจากสูตร

$$\sigma = \frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}$$

โดยที่ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
 μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร
 x_i แทน ประชากรจำนวน N ค่า
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด